

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skpog

8

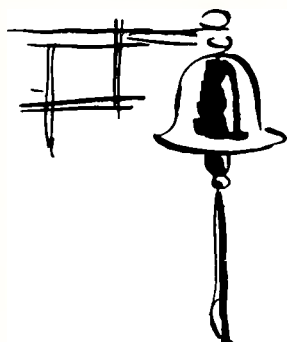

21.13.

VRAA REALSKOLES
ELEVFORENING
1968

ÅRSSKRIFT

1968

Udgivet af

VRAA REALSKOLES ELEVFORENING

VRAA
BRÆMER-JENSENS BOGTRYKKERI
1968

50 år gik

For kort tid siden — helt nøjagtig den 16. september — var det 50 år siden, jeg trådte ind i skolestuen på den gamle skole — friskolen — for at begynde den lange skolegerning, der først sluttede for godt et år siden. Skolen havde på det tidspunkt nogle og fyre elever, men var for nedadgående. Alle vi, der underviste i skolen, var ansat på højskolen og havde vort hovedvirke der, således at skolen var en slags anneks til højskolen. Egentlig var forbindelsen højskole - børneskole rigtig nok, men mangelen var nok den, at ikke en af lærerne stod som ansvarlig leder af skolen og dermed kunne skabe det vækstklima, som er nødvendigt for en skoles trivsel og beståen. Diskussionen om skolen skulle være friskole eller eksamensskole havde gjort sit til at svække tilslutningen til skolen, og desuden var begrebet friskole nærmest nedvurderet på den tid. Det var tydeligt, at skolen måtte lægges om i et andet spor, om den fortsat skulle bestå, og i 1924 begyndte vi kursus til almindelig forberedelseseksamen — præliminæreksamen. Tilslutningen var for beskeden, og det stod klart, at man måtte tage springet og danne en ren eksamensskole — mellem- og realskole, om der skulle blive en fremtid for skolen. — Dette skete i 1930, da jeg købte skolen, og vi lagde ud på dybet. — Man kan vel ikke sige, at det at starte på en skole, der forsvinder mellem hænderne på en, skulle være en særlig spore til at begynde på en frisk på samme sted. Når vi alligevel gjorde det, hænger det sammen med, at vi var unge og havde ungdommens optimisme, at vi var bundne til sted og egn af rige traditioner og havde oplevet en rig menneskelighed i højskolens verden, der gav os tro på, at det måtte kunne danne en god grobund også for en skole af langt yngre elever end de, der samledes på en højskole. Hvor meget det så var bevidst eller ubevidst, kan næppe udledes. Men vi fik altså bygget en skole op under al den spænding og charme, det nu engang er at få lov til at overvinde vanskeligheder og se noget vokse og trives.

Lang og lys har skoledagen forment sig for os. En lang række af friske piger og drenge har siddet på skolens beskedne, hårde bænke og tumlet med opgaverne og lyst op med deres friske oplagthed og deres glade sang. Ikke mindst i skolens første år, følte vi os i samme båd og var som en slags sammensvorne, der fulgte et fælles mål. Megen venlighed har vi mødt fra de mange hjem, der betroede os deres børn. Ikke mindst mindes vi med den største taknemlighed de hjem, der i starten turde tage bestemmelsen. Deres tillid gav skolen den støtte og det grundlag, som blev til fortsat vækst og udvikling.

Vi fik mange elever og vi fik mange venner — både af de unge og af de ældre — og det gi'r styrke og rigdom til dagens gerning.

Og når de små venner fra den gang, som nu er voksne og ældre, ofte kigger indenfor, og vi sidder og hygger os i fælles minder og oplevelser, da oplever man noget af det, der gør livet værd at leve, og som fylder ens hjerte med en stille glæde og taknemlighed over at have haft en gerning blandt de yngste af Danmarks unge.

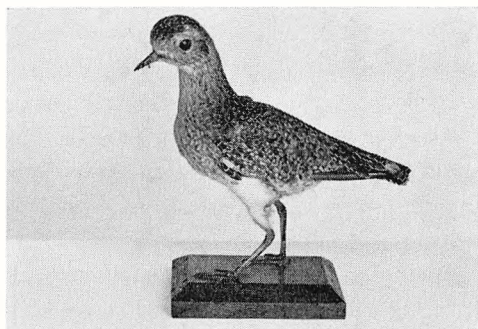
Det undrer nok ikke nogen, at vi helst havde set, forholdene stadig havde givet muligheder for den private skoles tilværelse, men sådan var det ikke på grund af hele skolebilledets ændring. Men det undrer nok heller ikke nogen, at vi er glade og taknemlige for, at skolen har fået en smuk plads i det kommunale skolevæsen, som den nu er blevet en del af efter overgangen til kommunal skole. —

— Jeg vil fra min dejlige tilværelse som pensionist og gårdejer — blandt mange umælende, som får og hund — opmærksomt følge skolen fremover så længe, jeg får lov. Jeg vil glæde mig over, at den er der og jeg vil kigge indenfor af og til; — og når jeg så møder de søde smil og hører den glade og friske sang — så ved jeg, at den gamle skole stadig lever, og at der er godt og trygt at være.

Med venlig julehilsen til jer alle —

Hans Aage Larsen.

En Hjejle

Måske vil en og anden af de »gamle« nikke genkendende til ovenstående billede og mindes de naturhistorietimer, hvor skolens såre beskedne samling af udstoppede fugle blev taget i brug.

Navnet »Hjejle« som betegnelse for netop denne fugl er ofte brugt i litteraturen, særlig af Blicher. Hjejlen har sine rugepladser på heden, hvor den på Blichers tid var en meget almindelig ynglefugl. I slutningen af novellen »Hosekræmmeren« minder »hjejlels sørgmodige toner« ham om den ulykkelige Cecils klagesang: »Den største sorg i verden her er dog at miste den, man har kær«.

Et andet navn for fuglen, vel nok det mest anvendte, særlig blandt jægere, er »Brokfugl«. Det har jo ikke det skær af poesi over sig som navnet »Hjejle«. Dog må det siges, at det ikke har noget at gøre med ordet »Brok« i dets kendte betydning — det betyder altså ikke en fugl, der lider af brok. Navnet stammer fra det tyske ord »Brackvogel«, altså en fugl, der mest holder til på brakmarker eller uopdyrkede arealer. — Siden vi er ved navnene, vil jeg gøre opmærksom på, at i en ældre, nu ikke mere brugt, form hed fuglen »Heilo«, sammensat af »hei« = hede og »lo« eller »loa« (gammel-dansk) = fugl, altså en hedefugl. Som i så mangfoldige andre tilfælde har de gammeldanske ord overlevet i vort eget sprog, vendelbomålet. Her hedder fuglen stadigvæk »hielong« — flertal »hielonger«, altså som det gamle ord sammensat af »hie« = hede og »long«, udvidet form af »lo« eller »loa« = fugl.

Som dansk ynglefugl er den udelukkende knyttet til heden og hedemoserne. Den er altså jydernes fugl. Hjejlen elsker de udstrakte vidder og hader skove. Da de store jyske hedeflader opdyrkedes og beplantedes, gik den som ynglefugl stærkt tilbage i antal; men endnu kan man finde enkelte hjejlereder på de dele af heden, som er blevet tilbage som fredede arealer. Trist vil det være — i alt fald for mig — når det forlyder, at nu har det sidste par ynglende hjejler forladt Danmark. I de nordlige dele af Norge og Sverige samt i Nordrusland har hjejlerne nu mest deres ynglepladser. Når trækket går sydpå igen, får vi herhjemme besøg af store mængder af hjejler, som opholder sig her fra midten af september til ind i december, hvis ikke vedvarende frost driver dem længere mod syd. De slår sig da ned i nærheden af moser, på brakmarker og pløjemarken, hvor de ofte træffes i selskab med viber, hvis smag for regnorme og snegle de deler.

Hjejlen er en meget smuk fugl, omtrent på størrelse med viben. Hoved, hals, ryg og vinger er spraglede med guldgule og mørkebrune pletter, medens bryst og bug skifter farve fra næsten sort om foråret til helt lyst om efteråret. Stemmen er en kort, klagende og ensformig fløjten, som man ofte kan høre under fuglens flugt.

Nu har I vel sagtens sat jer til rette for som pæne gamle elever at tage mod endnu flere sproglige og zoologiske oplysninger; men det må være forbi nu, ellers ville dette skrivers svar alt for dårligt til sin overskrift.

Som det er ældre folks vane, henfalder jeg nu til at fortælle om mig selv.

I min drengetid var jeg stærkt optaget af livet i naturen: dyr, fugle, insekter og planter. Min far, som jeg vist har arvet denne interesse efter, og en kammerat, der var 2-3 år ældre end jeg, hjalp mig til rette med at samle insekter og presse planter, lave bure til sommerfuglelarver, som jeg fodrede, til de forpuppede sig, og så var det vel nok spændende, når tiden kom, at se sommerfuglen folde sig ud af puppen! — ja og meget andet af den slags.

Det havde længe været mit højeste ønske at få en udstoppet fugl. Og så en skønne dag, da jeg var 12 år, kom min far og forærede mig den hjejle, som der er et fotografi af ovenfor. Glad var jeg, meget glad, og måske var det min glæde, der bevirkede, at min far i de følgende 3 år af og til forærede mig fugle. Jeg havde en strandskade, en ugle og så sjældnen en fugl som en kolibri, som en ven af far sendte ham fra Amerika. I alt havde jeg nok en halv snes fugle. Da jeg var 15 år gammel, kom jeg ud af »Vraa Privatskole«, som vores skole dengang kaldtes, og kom på gym-

nasiet. Jeg skulle nu flytte hjemmefra og bo i en fremmed by, ganske vist hos min farfar og farmor, så jeg havde ingen grund til at beklage mig over min skæbne! Men inden jeg skulle rejse, sagde far, som dengang var leder af privatskolen, om jeg ikke godt kunne flytte mine fugle over i et nyan-skaffet skab på skolen. Da jeg vel nok har set lidt fortrydelig ud ved dette forslag, sagde han: »Jamen fuglene kan da godt blive ved at være dine, selv om de står derovre«. Det var nu ikke nogen større trøst for mig, og med blodende hjerte bar jeg mine kære fugle over i skabet uden noget håb om gensinde at se dem igen.

Så gik årene, og mange andre ting kom til at optage mig. Men da jeg 10 år senere vendte tilbage fra København og blev lærer på min gamle skole, sendte jeg af og til et blik hen på mine fugle i skabet. Ak ja, de fleste af dem var i en såre miserabel forfatning. Jeg tænkte det nok!

Min glæde ved livet i naturen var ikke blevet mindre i de forløbne år; men jeg var efterhånden kommet til at se på den med jægerens øjne. — Mange forskellige former for jagt har jeg dyrket i mit lange jægerliv; men af alle mine dyre erindringer fra livet derude er dog fuglejagten i 1920'erne den, der står med det stærkeste mindelys over sig. En væsentlig grund hertil er den, at jeg kom til at slå følge med min fætter, Niels Regnar Nørgaard, et følgeskab, der har været ved til den dag i dag. Foruden slægtskabsbåndene, der knyttede os fast sammen, kom nu også glæden ved jagten, som vi delte med hinanden, og fællesskabet om alle oplevelserne derude.

Skuepladsen for disse oplevelser var en lang og bred lavning, der begyndte ret vest for vore hjem og strakte sig vestpå ca. 3 km. Den gennemstrømmedes af Elbækken, indtil den løb i åen helt vesterude, og dengang var der meget vand både i bækken og i åen. På begge sider af bækken var der sumpede moser, gamle tørvegrave, ind imellem engstrækninger, og på de tilgrænsende marker fandtes flere mergelgrave. Det hele var stærkt tilgroet med alle vådbundsplanterne, og bortset fra, at enkelte kreaturer fik føden dernede, fik terrænet lov til at passe sig selv; der fandt hverken afvanding eller andre former for kultivering sted. Det var et godt tilholdssted for fugle. Gråænder og krikænder, dobbeltbekkasiner og en mængde andre vadere rugede der, og tredækkeren, som nu næsten er forsvundet fra Danmarks fauna, fik vi ikke så sjældent på tasken. 1. august gik jagten ind, og allerede først i september begyndte de store træk af vadefugle nordfra. Nu stiftede jeg fornyet bekendtskab med hjejlen, som i store flokke slog sig ned på brakmarkerne. Når flokken lettede, blev den gerne ved at kredse omkring den mark, den havde siddet på, og nu

gjaldt det om at kalde hunden til sig og søge dækning i en grøft eller bag et dige. Prægtigt var det at se fuglenes elegante flugt, og prægtigt var det også efter et godt skud at stå med den spraglede fugl i hånden. Vi blev efterhånden dygtige til at efterligne hejlernes korte fløjtetone, så vi kunne kalde dem til os. — Mange livsalige og spændende oplevelser har vi haft under jagten på denne skønne fugl, og når vi i solfaldet begyndte vandringen hjemad med et knippe brokfugle på tasken, hændte det stundom, at vi kom i hu, at af alt fuglevildt er der intet, der i vel-smag overgår brokfuglen.

Årene gik, og jagten gik videre på andre steder og under andre former. Meget sjældent besøgte vi de gamle jagtmarker, og det er mangfoldige år siden, at der har hængt en hejle i galgerne på min jagttaske.

Og så kommer historiens sidste kapitel, da hejlen atter dukkede op i min tilværelse. »Den selvejende Institution, Vraa Realskole« blev solgt til kommunen til overtagelse 1. august 1967. Mange tanker tumlede rundt i mig på den dag, da »Vraa private Realskole strøg flaget«, som der blev sagt ved overtagelsen. Jeg vandrede en tur rundt i lokalerne, og jeg kom pludselig i tanker om mine fugle, som for næsten 60 år siden var blevet overladt til skolen. Nu var tiden kommet, da jeg ville have dem tilbage igen — det var jo mine, havde min far sagt i 1909, og den skole, de var skænket til, eksisterede jo ikke mere. Jeg fandt kun to: en strandskade og — så minsandten — min hejle, min første fugl! Den var nogenlunde uberørt af år og ælde, og jeg tog den med mig hjem, — en underlig fornemmelse var det atter at stå med den i hånden.

Nu står den i min stue på en lille hylde, jeg har savet ud af en frisk birkestamme. Og når jeg ser på den, kalder den minder frem i mit sind om barndom og ungdom — om svundne lykkelige tider.

Med hjertelig hilsen og tak for gamle dage

Gunnar Bertelsen.

Vi vil gerne præsentere

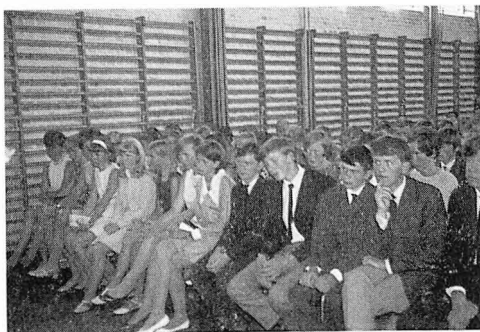
hr. Jørgen Sand Nielsen, Vraa Realskoles nye skoleinspektør, der tillige er ansat som stadsskoleinspektør ved Vraa komm. skolevæsen. S. N. er 32 år, dim. fra Esbjerg Seminarium 1959, derefter i folkeskolen 4 år, hvorpå han blev viceforstander ved Forsvarets civilundervisning i Sydvestjylland med tjeneste ved Konstabelskolen i Oksbøl.

Skoleinspektøren er gift med en sygeplejerske og har to børn — og bor på V. Allé 16, Vraa.

Årsafslutningen 1968

Da Vraa private Realskole i 1955 fejrede 25 års jubilæum, bad jeg nogle tilfældigt valgte gamle elever skrive et stykke til årsskriftet under overskriften: Hvad husker du bedst fra din skoletid? Der kom mange forskellige svar, men jeg vil kun anføre et. En ung mand skrev: Et af de billeder, der står tydeligst malet i min erindring fra min skoletid, er en time, da vores lærer efter gentagne gange at have bedt om ro, rejste sig fra katederet og forsvandt ud af døren med al den lærdom, der var til-

I forgrunden 3.r.a.

tænkt os. Skuffelsen stod malet i hans ansigt, og tilbage sad en flok svagt tænkende elever, der skulle have det på den måde for at fatte, hvad det betød at få indpodet lærdom. Der var nogle flove elever, der gik den tunge gang for at bede ham om at vende tilbage, og for hvem det var blevet klart, at der skulle bestilles no-

get. Denne lærestreg lærte os at forstå lydhørhed og har for mig betydet, at jeg senere forstod at være mere opmærksom, når nogen gjorde sig den umage at lære mig noget.

Vi kan ikke komme uden om, at det er skolens opgave nr. 1 at lære børnene i hvert fald at læse - at skrive - at regne. Men det er jo faktisk ofte vanskeligt, fordi eleverne tror, at meget af det, man forlanger af dem, skal de gøre for *vores* skyld og ikke for deres egen. Når en skrive-lærer stadig hellere vil se ordentlige bogstaver, der hælder til samme side,

end dem, der kommer svingende med hinanden under armen og dratter, snart hid, snart did — ja, så er det læreren, der er noget i vejen med. Nej, det er såmænd for jeres skyld, at vi bliver ved at sige det samme og det samme. Vi skal dygtiggøre jer.

Men hvis vi så måske *har* lært jer noget, har vi så løst vores opgave tilfredsstillende? — Nej, slet ikke.

Når vi nu i dag tager afsked med en meget stor del af vore elever, hvoraf nogle har gået her i 5 år, kan det slet ikke nægtes, at vi, lærere og elever på mange måder er kommet til at gribe ind i hinandens liv og skæbne. Det gør vi nemlig hver eneste dag, i småt og i stort, snart ved et smil, snart med en sur mine, snart ved et håndtryk, snart ved at gå lige-gyldigt forbi hinanden.

Jeg kan hævde, at jeg er ligeglad, om jeg får et glad smil eller en sur mine, men indtrykket bliver stående alligevel. Vi er alle så afhængige af vore medmennesker, at vi virker til fald eller oprejsning, til lykke eller ulykke, til gråd eller til glæde.

Kunne vi i skolen lære jer lidt om medmenneskelighed, lære jer at være gode ved hinanden, små og store — så kan vi bygge noget op, som kan være til glæde for os alle, ikke alene i tiden, men også senere. («Vi skal være gode ved hinanden, så lang tid vi har os».)

Skolen vil også gerne lære jer, at der er noget, vi må og skal have respekt for her i livet. Jeg vil dog kun i dag nævne en ting: vort land, Danmark.

Det var ikke tilfældigt, at vi begyndte med at synge: Vi elsker vort land. For når man — som mindreårig ganske vist — oplevede at se sønderjyderne i 1. zone stemme sig hjem til Danmark den 10. februar 1920 og i juli selv stod ved en grænseovergang og viftede med flag i hånd, da kong Christian X passerede, og senere som voksen oplevede 5. maj 1945, så ved man lidt om, hvordan et folk føler ved at blive befriet for et fremmed lands åg. Så rinder der glædestårer over igen at få lov til at leve i et land, hvor man frit kan tænke, tale, tro. Men dette land, som vi

*Inge Marie Andersen og Per Kallehauge
modtager bædersgaver*

er født og opvokset i, og som vil hjælpe unge til en uddannelse, stor eller lille, blot de har evner, og som senere vil yde hjælp til os alle den dag, vi ikke mere selv kan klare grejerne, — dette land har både unge og gamle, højlydt, og ledsaget af råb og skrig, vovet at kalde — Lorteland. Da jeg hørte det, harmedes jeg og mindedes, hvad der stod i min barnheds skolebog om den store danske sprogforsker Rasmus Chr. Rask, da han fik tilbudet om en stor stilling i udlandet. Han svarede: »Sit fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette«, og så blev han i Danmark, »her havde hjertet hjemme«.

Jo, en skole har meget at udrette. Har I kun i jeres skoletid lært, hvad jeres lærebog foreskrev fra time til time, så vil disse år vel også snart være glemte. Men nu er de jo gået, og hvad der er forsømt, kan ikke gøres godt igen. Det mål, I satte jer, har I nået, og en eksamen kan fore jer ind på mange veje.

Tak for årene, vi har kendt hinanden, og hvorfra jeg i hvert fald har mange gode minder. Nu skal I ikke tro, at fordi I forlader skolen, er I ude af vort sind, men hører vi godt nyt fra jer, glæder vi os på skolen, og går det mindre godt, så står dørene åbne. I ved, hvor vi er at finde, og måske kan vi hjælpe jer.

Til lykke med jeres eksamen, jeg synes ikke, at jeg kan udtrykke mine ønsker bedre for jer end med de ord, der står i en sang, vi så tit har sunget, at I må komme til at leve » et jævnt og muntert, virksomt liv på jord«. Dermed mener jeg, at I altid må stå med »begge ben på jorden«, at I må bevare jert gode humor, og at I ikke alene må blive ansat, men også blive engageret, føle glæde ved det arbejde, der skal være jeres ind i fremtiden.

Elly Bertelsen.

Lidt om ukrudt

Elly Bertelsen kan godt lide at trække de gamle »Travere ud af Stalden« engang imellem, og derfor har hun igen bedt mig skrive lidt til årets elevskrift.

Det ville jo være unaturligt, om man ikke af og til mindes de forskellige trin af sin skoletid, og jeg tænker da også ret jævnlige på min 4. ml.-tid i Vraa Realskole. Noget af det, vi gik mest op i den sommer (1932), var nok botanikken. Kan I huske, når vi var ude i Tuekæret og botanisere? Til sidst var vi næsten ved at være klogere end selve Larsen — troede vi da. Vi samlede og tørrede blomster til den store guldmedalje, lavede hver sit herbarium, det ene flottere end det andet — jeg har mit endnu. Vi havde nemlig truffet den aftale med Larsen, at den, der lavede det flotteste, skulle have en præmie.

Men denne aftale var åbenbart gået i glemmebogen hos den ene part — i hvert fald faldt der hverken guld-, sølv- eller bronzemedaljer til holdet. Nogle var måske nok lidt skuffede, men ingen kom af sted med at minde Larsen om vor aftale. Endelig var den viden, vi havde erhvervet i den botaniske verden, vel også af større værdi end en eller anden præmie, selv om meget af denne viden siden er gået tabt igen.

Måske var det den sommer, min store interesse for at beskæftige mig med havearbejde blev grundlagt, selvom det først var adskillige år senere, den »brød ud i lys lue«. I modsætning til de fleste andre elsker jeg at have jord under neglene, og det allerbedste, jeg ved, er at luge.

Men i dette efterår har jeg nu alligevel fået min lyst styret. — Kender I havepest? Dens botaniske navn er ensidig klokke, og den er i og for sig en meget pyntelig blomst, men den har ikke for ingenting fået kæle-navnet »havepest«. Den har det nemlig lige som isbjerget, det er kun en såre ringe del af planten, der er synlig over jorden. — Alligevel var det

først for et års tid siden, at dens tilstedeværelse i et par områder af min have begyndte at forurolige mig, og jeg for alvor begyndte at jage den. Det skete i første omgang ved, at alle synlige dele af planten ret jævnlige blev luget op, når de små, grønne blade viste sig, men først her i dette efterår er den helt store jagt gået ind, da jeg blev klar over, hvor formidabelt et rodnet, planten har. De øverste ca. 10 cm af jordlaget ligger rødderne kun som almindelige trævlerødder, men længere nede udvikler de sig til tykke pælerødder, der bl. a. søger at kvæle al i nærheden værende vegetation ved at kile sig ind i rødderne af alle andre planter og på den måde gøre det af med dem. — Jeg har luget og luget. Sprøjtemidler kan ikke klare det — og disse er jo heller ikke anvendelige alle steder i en have. Roser, stauder og andet, der vokser i de angrebne områder, er møjsommeligt blevet gravet op og så vidt muligt befriet for pesten i og omkring sig. Operationen må foregå i ind til 30-40 cm's dybde, så min have var ved at ligne et helt klondyke, men det får være.

Dette er bitter alvor! Kendere af denne ukrudtsplante har spået mig, at jeg aldrig vil komme af med den, men vi får se. Nu har jeg bestemt mig for til foråret at fjerne al jord i en halv meters dybde, hvor pesten fortsat vil dukke op og så fylde op med ny muld andet steds fra. Det er en kamp af format, forstår I.

En gammel leveregel siger, at man skal luge det onde op med rode, og det er altså min faste overbevisning at gøre det, så vidt det overhovedet står i min magt. — Dette praktiske stykke arbejde kan jeg måske klare — og måske ikke. Tiden vil vise det, men jeg har da den fordel, at jeg ved, hvad det er, jeg kæmper imod. Det er i hvert fald ikke vejrmøller.

Det slog mig, at min havepest i overført betydning kunne indentificeres med mange af de problemer, der er oppe i tiden. — Vi nærmer os stærkt »1984«, og det kan ikke andet end vække bange anelser, at Orwells syner i denne bog, om hvordan storebror iagttager dig (big brother is watching you) i dag, jo allerede *er* en realitet. Spionkameraer *kan* findes overalt, og hvordan få luget dem (og deres bagmænd) væk? — Vi kan nævne studenteroprøret og revolutionen i Ryslinge. — Der er muligvis mange gamle overleveringer i vort samfund, der må fjernes, men er det altid de rigtige »lugekoner«, der påtager sig arbejdet eller får det overdraget? — Og hele vort familiemønster, som også antastes af de unge provoer og blomsterbørn!

Lad falde, hvad ikke kan stå — — men hvem er kompetent til at afgøre, hvad der er værdigt til at stå, og hvad der bør falde? Det forekommer mig, at lovlige mange gøgeunger er blevet udruget i de senere år.

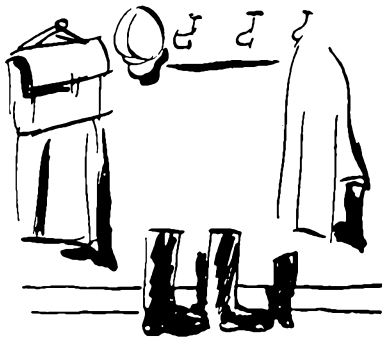
Skulle vi ikke prøve at forene kræfterne om at få nogle af dem verftet ud af rederne igen?

Men jeg — jeg har altså foreløbig nok at gøre med at kæmpe mod min havepest i skikkelse af en — hvis den fik lov at udfolde sig — sød, uskyldig udseende klokkeblomst. Den og jeg samler nu kræfter til den afgørende dyst næste forår.

Venlig hilsen

Karen Gylling, f. Skov Andersen.

M.-eksamen 1933. Student. Gårdmandskone på »Skovlund«, Vodskov.

En hilsen til Vrå Realskole

Der er altid mennesker, man har lyst til at skælde ud, enten fordi man ikke synes om dem, eller man synes, de har trådt på ens følelser. Der er også dem, man føler taknemmelighed over for, fordi de har betydet noget for en, og har givet en noget værdifuldt. Ens for begge grupper er, at man sjældent får noget gjort ved det. Måske var den mentale sundhed bedre, hvis vi krævede følelserne lidt mere ud, ligesom sydlændingene, der hurtigt skifter fra dyb fortvivlelse eller blindt raseri over i de mest barnlige glædestilkendegivelser. Nok om det, for ellers ender vi i noget andet end det tilsigtede.

Jeg forlod Vraa Realskole for 25 år siden. Til de yngre gamle elevers orientering kan jeg fortælle, at det lille gule hus nærmest kirken rummede hele herligheden incl. skolebestyreren og hans familie.

Her var det, jeg synes, vi oplevede noget, som man mindes med en taknemmelighed, der bliver større jo ældre man bliver. Her fik vi noget, som jeg tit har haft lyst til at sige tak for, noget, som de, der har oplevet det, stadig har noget af inde i sig.

Skolen er nu kommunal og har status som overbygning for centralskolerne i kommunen. Fra november d. å. er der ydermere kommet ny ledelse, og jeg vil i denne forbindelse benytte lejligheden til at ønske alt godt i fremtiden for skolen og dens ledelse. Jeg vil ønske, at det menneskevenlige klima og den ånd, der har været rådende på skolen i en menneskealder, ikke blot må blive bevaret, men komme til at præge de skoler, vor gamle skole nu er overbygning for.

Måtte dette ske, da har Vraa Realskole ikke afgivet sin selvstændighed forgæves.

Henning Grinsted.

Realeksamen 1943. Gårdejer på sin fodegård i Borup.

Noget om lignelser

Lignelse er en samlebetegnelse for fire forskellige litteraturarter: den egentlige lignelse, der fortæller en typisk, regelmæssig hændelse, og parabelen, der beretter om et interessant enkelttilfælde; fælles for disse er, at de har eet sammenligningspunkt, hertil kommer eksempelfortællingen og allegorien. Denne sidste er for de indviede, som har nøglen til det gennemførte billedsprog, parabelen derimod er for modstandere, som skal overbevises. Det er en almindelig opfattelse, at alle lignelser er billedtale, der skal oplyse om det ukendte (gudsriget) ved at henvise til det kendte og hverdagsagtige (sædemanden, fårehyrden, himlens fugle, markens liljer), men megen lignelsestale er snarere en anstrengelse, den talende gør sig for at vinde den hørende, og således forstået er den dialog, argumenter der skal åbne for en ny forståelse, et våben, der skal hidføre en afgørelse, en hændelse, der sker. Som et profant eksempel skal anføres Livius' fortælling om Menenius Agrippa:

Roms enhed stod på spil, og byens beståen var i fare. Plebejerne, der år efter år var blevet tvunget til at bære våben i stedet for at dyrke deres marker, var forarmede og prisgivet gældsfængslet. Kun trøstet af tomme løfter ville de til sidst ikke længere bære deres elendighed. Just hjemkommet fra krigstogt og endnu med våben i hånd krævede de løfterne opfyldt. De truede med oprør, og som en foreløbig løsning sendte konsulen de plebejiske tropper ud af byen, endnu var de bundet til ham ved soldatereden. Men de forskansede sig imod Rom på de hellige bjerge, og sagen var endnu mere truende end før. Hvis nu en af Roms mange fjender ville udnytte situationen og erklære krig, så kunne byens skæbne let være beseglet. Borgernes enighed måtte for enhver pris genoprettes, derfor sendte patricierne Menenius Agrippa ud for at forhandle med de plebejiske legioner. Efter at være indladt i lejren skal han have fortalt dem følgende: »På den tid da ikke alt i mennesket stemte overens, men hvert enkelt lem havde sin egen vilje, skete det, at de øvrige lemmer blev vrede over, at deres møje og besvær fremskaffede alt til maven, mens den blot 'sad roligt

midt i det hele og ikke bestilte andet, end at lade de tilførte gaver vederfares retfærdighed. Derfor havde de svoret, at hånden ikke mere ville fore mad til munden, at denne ikke ville tage imod nogetsomhelst, og at tænderne ikke ville tygge noget. Men idet de således ville tæmme maven ved sult, udmarvedes de øvrige lemmer selv og hele kroppen med. Således havde det vist sig, at maven slet ikke var unyttig, men ydede sin tjeneste, idet den nærrede andre, ligesåvel som den selv fik sin næring, den gav det jo altsammen tilbage til alle kroppens dele gennem det vidtfordrenede åresystem«. Idet han nu ved sammeligning viste, hvor meget kroppens oprør lignede plebejernes imod patricierne, havde han fuldstændig vendt stemningen i plebejernes lejr.

Denne lignelse hører hjemme i en konkret historisk situation, hvor den fører til en afgørelse. Mellem de to parter er der den størst tænkelige modsætning, og til at slå bro over denne modsætning råder fortælleren kun over sprogets kraft.

På tilsvarende måde er Jesu lignelser ikke billedtale, der vil oplyse eller belære eller udsige almene sandheder, men sprogbegebenheder, som engang har fundet sted. En vellykket lignelse er en hændelse, som kan forandre forholdet mellem to parter, idet det kommer til orde på en ny måde, og der åbnes for en ny forståelse. Jesus satte alt ind på sprogets kraft, han vovede sit ord for at slå bro over modsætninger. Således forstået i deres konkrete historiske situation har Jesu lignelser tillige en betydning ud over denne: de er Guds ord som menneskeord talt ved en bestemt lejlighed, uden nogen ydre autoritet. Den sprogbegebenhed, der således fandt sted med Jesu lignelser, lader sig ikke videregive. Den kan bringes til forståelse — det er fortolkningens opgave, og den lader sig gentage — det er prædikenens opgave. Modsætningen mellem Jesus og hans tilhørere hænger sammen med hans forkyndelse af gudsrigets frembrud. For Det gamle Testamente var det en selvfølge, at Gud er herre over alle folkeslag, men for den enkelte jøde kunne det være svært nok at holde fast ved den tro, al den stund Guds folk var hårdt trængt af alle fjender, og synden og døden drev deres spil aldeles uhæmmet. Da ændredes troen til håb, til nationale ønsker om hævn over romerne eller apokalyptiske forventninger om en ny himmel og en ny jord hinsides denne verdens undergang. Hvornår alt dette skulle ske, blev besvaret forskelligt: zeloterne ville fremskynde tidspunktet med våben, farisæerne med gudfrygtighed, mens apokalyptikere spejdede efter tegn i sol og måne, indtil Johannes Døberen sagde, at nu stod riget lige for døren, det gjaldt om i en hast at gøre bod, for tiden var knap. Også Jesus forkynder gudsrigets nærhed,

men i hans mund betyder det, at der nu er tid til at tro på det glade budskab. Overfor jødernes håb om et herredømme, som i en eller anden forstand kunne ses eller mærkes, sætter Jesus sin forkyndelse af, at gudsriget er kommet: »blinde ser, døve hører . . . og evangeliet forkyndes for fattige . . . og salig er den, som ikke forarges på mig«. I stedet for håb om noget objektivt forkyndes en glæde til subjektiv afgørelse, til tro, en afgørelse af, om mennesket vil grunde sin eksistens på, hvad der ses, eller på et ord, som høres, på det som før var selvfølgeligt, eller på sandheden i Jesu ord. En sådan modsætning ville Jesus slå bro over med sine lignelser, og han vovede sig selv, idet han vovede en lignelse. Han tvang med ordets magt sine tilhørere til afgørelse og måtte så også bære følgerne. Der forer en lige linje fra lignelserne til Golgatha.

Som et eksempel skal forsøges en fortolkning af lignelsen om den store nadver i Lukasevangeliets kapitel 14 vers 15-24. Her fortælles om en mand, som gjorde et stort festmåltid; og som det var almindelig skik dengang, sendte han ved måltidets begyndelse igen bud til gæsterne, men de undskyldte, at de ikke kunne komme lige med det samme, der var lige et par småting, de skulle have ordnet, inden solen gik ned, og det blev så mørkt, at man ikke længere kunne bese en mark eller prøve et spand okser; det var desuden skik og brug, at man nok kunne vente med at komme, til forretten var spist og blot indfinde sig, inden hovedmåltidet begyndte. Men værten kender deres indstilling og beslutter at give dem en huskekage: hans hus skal blive fyldt til sidste plads af andre mennesker, så de først indbudte, når de kommer dryssende henad solnedgang, straks kan forstå, at der ikke er plads til dem. De mente, der var tid nok; men nu er det for sent. Og her ved lignelsens slutning træder værten frem til rampen og siger vendt mod publikum med høj røst: jeg siger jer, at ingen af de mænd, som var indbudt, skal smage mit måltid.

Vi behøver ikke flere pegefingre for at forstå, at her er noglen til forståelse af lignelsen (egentlig: parabelen). Den er svar på et spørgsmål eller udråb fra en from jøde (vers 15): salig er den, som holder måltid i Guds rige. I hans mund betød det egentlig: salig den, som engang ud i fremtiden skal se og mærke og være i Guds rige. Og Jesu lignelse svarer: den, som ikke indfinder sig nu, for ham vil det engang blive for sent. Jesus forkyndte jo, at gudsherredømmet er i frembrud. Sammen med toledere og syndere er han allerede begyndt på sild og snaps, den, der vil have steg og is med, han må indfinde sig nu og forstå, at måltidet er begyndt. Den, der rynker på næsen af forretten, ham vil heller ikke hovedretten interessere. Det gælder om at tro det budskab, som allerede nu lader syn-

dere komme til Guds fest. Hele fremtiden hænger på, om man iagttager dette nu — det viser lignelsen. Og det siges ikke som en trussel, tværtimod: Jesus vælger for det han vil sige, lignelsens form, fordi han bestræber sig på at bringe sine tilhørere til den rette afgørelse. Sagen var afgjort for de træge gæster i lignelsen, men Jesu tilhørere havde endnu afgørelsen foran sig. Og ret forstået var der jo ikke tale om, at de skulle »mande sig op til« at afgøre sig »i oprigtig anger og forsagelse« — så ville det have været farisæere og skriftkloge, vi fandt i Jesu selskab, og ikke toldere og syndere — det drejede sig ganske enkelt om at lade det glade budskab gælde og fortrøste sig derved: at nu er det en nåderig tid, nu er det frelsens dag.

Således har Jesus engang brugt denne lignelse som et våben overfor sine modstandere, ikke for at sejre over dem, han bruger jo ikke overtalelser eller magt, men for at bringe dem til sandheds erkendelse ved ordets magt alene og tvinge dem til den afgørelse, som intet menneske i hans øjne kan unddrage sig. Og i sandhed, afgørelsen unddrog de sig ikke: alle som een vendte de sig imod ham.

Da den ældste menighed skulle fortælle den lignelse videre, manglede den forudsætninger for at forstå pointen — som jøder delte de tidsforståelse med farisæerne og ikke med Jesus. Så blev lignelsen for dem en formaning om ikke at være så optaget af denne verden, at Gud efter dens undergang ville udelukke dem fra det eneste, som har beståen. (Derfor tilføjes vers 20, om ham der har taget en hustru til ægte, for mennesker kan jo da forsømme Guds ord af andre grunde end blot merkantile). Senere endnu forstod man lignelsen som et svar på, hvorfor det nu var de kristne, der bar navnet Det sande Israel, de først indbudte (jøderne) var nemlig ikke værdige. Og som man kan læse hos Matthæus (22,1-14), tilføjes bl. a. nogle vers om den gæst, som ikke bar bryllupsklædning. Her er lignelsen blevet lavet om til en allegori, hvor hvert enkelt led skal oversættes, gæsten uden bryllupsklædning er en af de kristne, som altså er indbudt til Guds måltid, men han har ikke retfærdighedens hvide klædning. Jesu lignelser var våben, begivenheder, som bragte Guds rige nær til mennesker, i hans tilhængeres gengivelse blev de til formaninger, og som det er enhver lærers erfaring, er de virkningsløse som vand på en gås. I prædikenen gentages lignelsens sprogbegivenhed, og da kan det hænde, at troen kommer af det, som høres.

*Med julebilsen fra gråbåret fader til en stor børneflokk, Torkil (4 år),
Henrik (7 år), Kirsten (10 år). Marie og Ole B-P.*

R. 1945. Sognepræst, St. Brøndum, Himmerland.

»Hul i hovedet«

Ja, hul i hovedet, hvad mon det er for noget, er der sikkert mange, der vil spekulere på og undre sig over. Det gjorde jeg i hvert fald, da jeg for halvandet år siden blev antaget som 1. bogfører på Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger i Vejen, hvor jeg har haft alt forefaldende arbejde siden mit giftermål i 1964.

F.D.B. har sin centralafdeling i Vejen, hvor alle sydjyske brugsforeninger og samtlige »Kvickly«er er sluttet til. Disse foreninger sender alle deres regnskaber til F.D.B. i Vejen, hvor de bliver kontrolleret og kontering finder sted, hvorefter alle disse bilag er klar til ophulning. Og som ordet »hul i hovedet« siger, tænker jeg på huller, når jeg bogfører for foreningerne ved hjælp af hulning af kodebånd på E.D.B., der er det eneste, der betyder noget. Det betyder som bekendt elektronisk databehandling. Og den slags kan bruges til mange ting.

Når ophulningen på kodebåndsanlæggene har fundet sted, konverteres der ude på hovedkontoret til magnetbånd, som kan give os oplysninger, der kan indlæses på to nye bånd. Disse to bånd kan køres i flere kørsler, således at der samtidig bliver udskrevet en del oplysninger, om rigtig ophulning har fundet sted, samt en del oversigter og udtog m. m.

Når en forening for få år siden havde indsendt sidste måneders regnskab, måtte man vente 2 mdr. mindst for at få driftsresultatet i orden, men nu kan man ved hjælp af E.D.B. få hele resultatet klarlagt — mere tydeligt — i løbet af et par dage.

Før kontormaskinernes tid var der ikke så mange formularer, men i dag er der maskiner, der både kan sætte breve sammen og læse dem. Tidligere krævedes der en god skrift for at blive ansat på et kontor. Fru Bertelsen sled for at lære os at skrive tydeligt, og engang sagde hun, at fik man kun tg i skrivning, kunne man højst blive læge! Det var dengang, da man skrev med pen og blæk, i dag ved kun få, hvad et trækpapir er. — Det er noget, man leder efter, mens blækket tørrer.

I regning trommede fru Bertelsen i bordet for at få os gjort til dygtige regnere, og jeg måtte ligesom så mange andre også »svede« for at kunne følge med.

Nu har man regnemaskinerne; de kan mange ting, og en elektronhjerne kan finde ud af det mest utrolige. Da der for nylig var noget i vejen med en af mine maskiner, sagde reparatøren, som sloges med problemet: »Hvis man bare kunne få den til at virke, kunne den selv fortælle, hvad der er i vejen med den«! — Jeg troede, at den påstod, at den havde fået migræne.

Der hævdes, at maskinerne aldrig vil kunne overflødiggøre mennesket. Og endnu har man da ingen maskiner, der kan flirte med kontorchefen, og selv den mest komplicerede elektronregnemaskine kan bryde sammen, men det er da så snedigt indrettet, at alle maskinerne sparer en masse arbejdskraft, som man så kan bruge til at finde ud af de fejl, maskinerne laver. De fine maskiner kræver yderst kvalificeret arbejdskraft. Den, der passer maskinerne, må ikke være svag i koderne.

Tidligere måtte man selv skaffe sig sin stress. Nu har man maskinerne til det. Den nye teknik betyder større fysisk og psykisk belastning for de implicerede, hvilket altsammen betyder lettelse i arbejdet. Før måtte man arbejde dobbelt så længe for at blive halvt så træt. Nu får man det hele automatisk, — både stress, dårlige nerver og høreskader. Mange af maskinerne støjer, så man skulle tro, fanden (undskyld) havde skabt dem. Men så klog er han ikke. Han er måske klogere. Der er dog ingen grund til at klage over støjen, for der er alligevel ingen, der kan høre den i den larm.

Jo, som den tekniske udvikling skrider frem, stiller teknikken større krav til alle. Det næste bliver vel hul-kort-opkrævninger fra skattevæsenet, det ser ud, som finansministeren personlig har betjent hulkortmaskinen.

Den tid er ved at være forbi, da vi selv må klare det grovere arbejde. Lad os nyde den, mens der endnu er lidt tilbage af det. Men arbejdet med elektronisk databehandling er meget interessant og spændende, og får man tid til at standse op, kommer let den tanke frem: »Hvordan har det været muligt for de mennesker at opfinde al den automatik, vi betjener i dag, og — hvad skal vi gøre den dag, elektronhjernen ordner det hele? Det går over både min og elektronhjernen forstand.

Hermed ønsket om en glædelig jul.

Ingrid Mouritsen, g. Mikkelsen.
Brørup (R. 1959)

Sidste skoledag på Vrå Realskole, maj 1968

For et par måneder siden forlod jeg skolen, men skønt jeg synes, der er sket meget siden, står den sidste skoledag dybt prentet i min bevidsthed. Den dag festede vi, fordi vi nu endelig — efter 10 års skolegang og utålmodig venten — skulle gøre en sidste indsats, og så — så begyndte livet først, syntes vi.

I øjeblikket ønsker jeg ikke skolen tilbage, fordi princippet »Evigst ejes kun det tabte« ikke er blevet aktuelt for mig endnu. Jeg kan udmærket se, at vi havde det godt, da vi gik i skole, men dengang forekom lærernes og forældrenes omsorg og beskyttelse os nødvendig.

Nå, men vi havde glædet os til den dag og havde omhyggeligt forberedt den. Vi havde indbudt alle lærere, vikarerne fru Mary Træholt, Brandt Pedersen, Hans Aage Larsen og Gunnar Bertelsen, 80

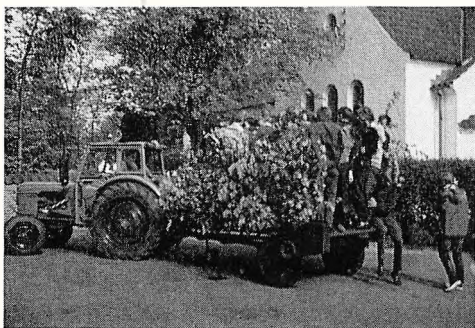
»Stå stille — ellers falder vi ned!«

ialt var vi. Egentlig var det meningen, at lærerne skulle trækkes ud af fjerene allerede kl. 5 og under streng bevogtning køres rundt i byen, men de bad så mindeligt for sig, at vi lod dem sove. Så blev vi andre jo også fri for at stå op, før en vis mand fik sko på. Vi mødte pænt op til morgensangen kl. 8.15 som sædvanligt, og da var de to bøgepyntede traktorer med vogne allerede rullet frem.

Under vild jubel og hurraråb rullede vi ud af skolegården. Vognene var så tæt pakkede, at vi virkelig stod som sild i en tønde. Vi »dyttede« og vinkede til alle, vi mødte, og vinkede de igen, fik de pinseliljer i hovedet, kun en råbte ubekvemsord efter os, men det tog vi jo bogstaveligt »fra oven« af og sparede vore pinseliljer.

Vi blev enige om at køre ud til Larsen på »Bundgård« og tage Larsen på sengen. At intet er mere umuligt, blev vi først klar over, da en lysvågen og velopløst Larsen kom frem og smilende forklarede os, at han var stået op kl. 5. Den udtalelse var vi meget imponerede af, men vi fik os så en hyggelig sludder om hundene, inden vi kørte tilbage til skolen. Der

»Så starter vi!«

gik hele flokken i gang med at lave kaffe og smøre rundstykker. En dreng, der frivilligt havde meldt sig til at lave kaffen, udeblev, så måtte en nervestærk pige til. Vi smurte, og vi smurte, og fem gange måtte vi have bud til bageren efter mere smør, men da blev der sagt, at nu var det forbi med smørsalg til os — de

faste kunder skulle have resten. Nå, men omsider satte vi os da til kaffebordene. Der blev holdt tale af flere af lærerne. De to, der havde lovet at tale på elevernes vegne, mistede modet, turde ikke, men Arne Larsen-Ledet læste så til gengæld på ægte vendelbomål historier af Jens Thise. De gjorde stor lykke. Helt uventet havde et par forældre lavet to fornøjelige sange, hvor alle lærerne fik nogle fornøjelige hip. Vi havde på det tidspunkt fået at vide, hvad vi skulle op i, bl.a. fysik; — om det sang vi:

*Vi skal osse til eksamen i fysik,
og der frygter jeg alvorligt, det slår klik,
for jeg tænker »Gud bevar' mig«,
når br. Jensen vil forklar' mig
noget om energisk mekanik.*

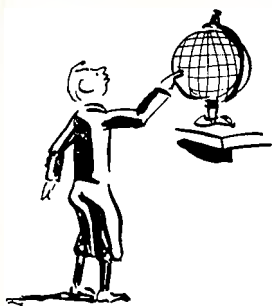
Jo, den dag var der fest og glæde, vemodet kom først den dag, vi måtte tage endelig afsked med lærere og kammerater. Det var alligevel så underligt at stå der med eksamensbeviset i hånden og vide, at klassen dannede

historie: at vi, der blev realister i 1968, var de sidste, hvis eksamensbeviser bar stemplet »Vraa private Mellem- og Realskole« i lakseglet.

En sidste afsked med kammeraterne — hvornår mon vi ses igen? Til julefesten! Ja, selvfølgelig mødes vi til julefesten — jeg glæder mig allerede.

Glædelig jul!

Thyra Josefsen, 3a. 1968.

Hvad der skete i året 1968 på Vrå Realskole

Da vi udsendte årsskriftet sidste år, havde Larsen og Gunnar Bertelsen jo allerede sagt farvel til Vraa private Realskole. Skolen var stadig en selvejende institution, dennes bestyrelse var vore foresatte. Vi fik lov til at arbejde i fuld frihed og søgte i skøn samdrægtighed at føre arbejdet videre i samme spor, så godt som vi formåede. Lad mig lige her få lov at indskyde en bemærkning: unge mennesker fra 14-18 år er her på stedet ikke anderledes end de altid har været. De er stadig lydhøre over for almindelig fornuftig tale, og vil man høre på, hvad de har på hjerte, kan man nok få en samtale i gang, som man selv kan have glæde af. Dette synes jeg bør siges en gang imellem; for den afsporede ungdom, vi læser så meget om i pressen, og som jeg også mener, der bor og skal skrives om, kan let komme til at stå som en fællesekspONENT for den aldersklasse, og det må ikke ske.

Årets julekomedie 1967 var overmåde vellykket, der var nu for resten to denne gang. De løb af stabelen med meget stor charme i skolens gymnastiksal, flot dekoreret af eleverne selv. Alice Sørensen havde instrueret, og i pausen dirigerede Grete Bergsitt et pigekor, hvis sang frydede os alle. Vi har ikke anden kunst på Vraa Realskole end den, vi selv laver, men jeg synes, at både scenekunsten, billedkunsten og tonekunsten viste os den aften, at der i hvert fald er sans for kunst på Vraa Realskole, både hos store og små.

Til fastelavnstfest indbød »Kong Neptun« hele skolen i februar, af hensyn til andre gæster måtte man gøre sig ukendelig. Hele aftenen befandt vi os på havets bund, idet et mægtigt fiskenet var spændt ud over hele salen, og i det »sprællede alle slags fisk«, og på gulvet vrimlede det med de mest mærkelige udstaferede skabninger. Ideen var 2. realklasses.

I marts måned havde vi indbudt Vraa Højskoles nye forstander Fr. Christensen, til at tale for skolens ældste elever med forældre. Emnet

var »Dansk ungdom af 1968«, og forst. sagde bl. a.: »Vi har aldrig haft så usikker og bange en ungdom som i dag. — Ungdommen lever intenst i sin egen gruppe. — De unge får ikke mod til at leve, før de ved, hvad det vil sige at elske livet og vide, at de kan miste det«. Efter kaffen var der en livlig diskussion, hvor de unge ikke holdt sig tilbage, men friskt fremsatte deres syn på både hjem og skole. Vi fik en god aften ud af det, og den gav os impulser, vi ofte senere vendte tilbage til at drøfte i klasserne.

Gunnar Bertelsen havde i sidste skoleår 2 ugentlige oplæsningstimer på skolen, og da det i forsommeren traf sig, at vi havde brug for vikarer, kunne det nok ske, at både Lassen, Brandt Pedersen og G. B., de tre pensionerede gamle naboer var på skolen samtidig. De var os til stor hjælp ligesom de to yngre fruer, Mary Træholt og Else Bræmer-Jensen. Vi erfarede, det er i nøden, man skal kende sine venner.

Så oprandt den 12. august, ferien var slut, og alle vi lærere var fra 1. august ansat ved Vraa kommunale skolevæsen. Skolens nye status blev, da morgensangen var forbi, markeret ved en tale af skolekommissionens formand, pastor Haugård, Rakkeby. Endnu var ingen ny leder ansat på Realskolen, hvad jeg havde håbet. At det var både en mærkedag og en mærkelig dag for mig, ja vel for os alle, kan dette blads læsere sikkert godt forstå. Der sad en klump i halsen på en den morgen; der blev ikke sagt noget ved morgenbordet; men kan man ikke andet, så kan man da altid give sig til at fløjte !!! — Hav tak da, du gamle skole, for alle de gode og glade minder, du gav mig!

Mens jeg sidder og skriver disse linier, er vi kommet ind i november, og den 5. ds. blev Jørgen Sand Nielsen indsat som skoleinspektør ved Realskolen og som stadsskoleinspektør ved Vraa kommunale skolevæsen. Sognerådsformand, gårdejer Langhjem, bød ham velkommen og håbede, at han ville befinde sig godt i vor by. Pastor Haugård udtalte det ønske, at han måtte få held til at forene den gamle skoles rige traditioner med de nye fremskridt i kommunens skolevæsen, der nødvendigvis måtte komme. Et ønske, vi fuldt ud kan slutte os til.

Der har været meget at berette om fra dette skoleår, og I, der ikke vidste bedre, kunne måske tro, at vi slet ikke havde haft tid til at holde eksamen, men det kan jeg altså trøste jer med, at vi har. 46 elever tog realeksamen, og 17 var oppe til 9. kl.s prøve.

Realeksamen blev bestået af: Carl Ole Andreasen, Gunnar Bak, Dagny Christensen (studenterkursus), Erik Lund, Helge Fuglsang (tømrer), Peter Kristensen, Åse Dissing (laboranteks. Nestlé, Hjørring), Anna

Grøn (handelsskole), Birgit Jensen (i huset i Hjørring), Erik Jensen, Frode Jensen (landmd.), Thyra Josefsen (i huset i København), Mary Kokholm (gymn.), Arne Larsen-Ledet (landmd.), Tom Larsen, Karin Marcussen (ophold i England, nu Poulstrup central), Finn Nielsen (handelsskole), Jens J. Pedersen (elev hos Gram), Jytte Sørensen (samme sted), Karen Østrup (gymn.) Lars Aen, Inge Marie Andersen, Lars Skov Andersen (HF.), Kresten Andreassen (Jensen & Kjærsgaard), Anne Marie

22. juni: Vi puster ud med sangbogen!

Christensen (Sorø hush.-skole), Grethe Christensen (Rakkeby central), Søren Borup (tømrer), Ellen Christiansen, Jens Fuglsang (Vrå Bogtrykkeri), Bente Jensen (Grønland), Inga Jensen, Korinny Jensen, Per Kallehauge (handelsskole), Ejgil Kristensen (konstabel), Lene Madsen (Skåde hush.-skole), Kjeld Peder-

sen, Conny Poulsen, Hans E. Sørensen, Jørn Sørensen (gymn.), Lis Sørensen (Brugsen, Børglum), Lene Thomsen, Elin Aagaard (gymn.).

9. kl.: Kjeld Andreassen, Sonja Andersen (10 kl., Vraa Realskole), Annette Christensen, Lillian Christensen, Knud Franksen (tømrer), Niels Gade (elektriker), Lene Hansen (10. kl.), Bent Haaning (10 kl. Aalborg), Lis Jacobsen (Børge Chr., isenkram, Hjørring), Bente Jensen, Bue Jensen, Jørgen M. Jensen (Poulstrup Brugs), Birthe Kristensen (10. kl.), Sonja Larsen, Erik Mikkelsen (Bageri, Hjørring), Lene Skov (10. kl.), Karsten Thomsen.

Af ovenstående kan I se, at vi i år har startet en 10. kl. for første gang. Det er noget helt nyt for os alle, men vi håber, at vi får glæde af det, men først og fremmest, at eleverne får det.

Huen med det blå bånd blev i år erhvervet af Bente N. Jensen og Henning Pedersen, og huen med det røde bånd af: Kirsten Andersen (Holbæk kunsthøjsk.), Jytte Andreassen (Hj. sem.), Kirsten Jensen, Inge Palsberg J., Inge M. Saksager (Hj. sem.), Johannes Jensen, Flemming Kristensen, Ebbe Larsen (soldat), Erik Nielsen, Uffe Pedersen, Elly Larsen, Per Mathiasen, Poul H. Thomsen, Birthe Lang, Grethe Wiemann Jensen.

Erling Wulff er blevet udnævnt til direktor i Andelsbanken i Hurup. Poul Rubech Olesen er flyttet fra Vraa til Sct. Hans-Olai sogn, Hjørring. Jens Chr. Olesen er af sit firma sendt på 2-års uddannelse i Bielefeld for senere at kunne overtage en overordnet stilling i maskinbranchen.

Kjeld Pedersen gjorde i april d. å. et jernalderfund på en mark i Rønnebjerg. Med sin historiske sans gik han forsigtigt til værks, da det begyndte at gå op for ham, at det ikke var almindelige sten, ploven havde stødt på, og med nænsom hånd afdækkede han både krukker og mønter. Da Hjørring Museum trådte til, viste det sig at være en jernaldergrav.

Vi ønsker årets brudepar til lykke; vi håber, hvedebrødsdagene varer ved endnu. Aksel Rom Søndergaard, Karen E. Vejen, Solveig Jensen, Karen M. Mortensen, Tove Uggerby, Emma T. Kristensen, Bjarne Mølsted Jørgensen, Nina Hansen, Jette Lena P. og Orla Pedersen, Ole H. Larsen, Bodil Bertelsen, Ragnhild Nørgaard Kristensen, Karl Borge Nielsen, Bente Holm, Grethe Andreasen, Birthe Palsberg Jørgensen, Ellen Margr. Jensen, Børglum, Henny Amby Chr., Ulla Bønkel, Inger M. Kristensen, Vollerup, Henning Pedersen, Per Andersen, Hans Chr. Broen, Kirsten Annette Andersen, Erik Christensen, Ellen Christensen og Arne Prentow (f. Pedersen), Inga Kjærsgaard.

Anna Østrup er taget til Frankrig for at lære mere om gamle møblers bevarelse. Aksel Rom, Stenvad, er tandlæge i Kirunå, Sigrid Zacharias er lærerinde i Aalborg, Hanne Z. arbejder som laborant ved den landskendte kirurg og television-star i Århus, overlæge Kissmeyer. Hans Chr. Dissing er i år blevet lærer og ansat ved Dronninglund skolevæsen. Søren Mølbjerg er lærer i Ferslev. Jørgen Bertelsen, V. Allé, går på H.F. i Hjørring. Ingeborg Skov Andersen opholder sig i Schweiz. Dr. med. Aage Drivsholm har modtaget 28.000 kr. til videre forskning af emnet fra sin doktordisputats. Ritha Sørensen (R. 63) er fra 1. juni ansat ved SAS som hostess-ground på ekspeditionen Vesterbro, Aalborg.

Hjertelig tak til alle, der har ydet bidrag til årsskriftet og enhver, der trofast har »hængt ved« foreningen, nogle endda i alle de 25 år, den har bestået.

Vi håber på fortsat godt samarbejde, og jeg ønsker alle gamle Vraa-elever en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Elly Bertelsen.

V. R. E.

Julefesten afholdes *5. juledag kl. 19.30* på Vraa Realskole.

Vi mødes i gymnastiksalen.

Tale af stadsskoleinspektør J. Sand Nielsen.

Generalforsamling.

Fælles kaffebord i frokoststuerne.

Dans etc.

Vi husker *at indmelde* os, senest den 22. december af hensyn til hr. og fru Hans Olesen, der stiller festen an for os. (Telf. Vraa 96 og 222 k. b.).

Ja, selvfølgelig indmelder vi os inden 22. december, og vi glæder os til at se dig.

P. b. v.

Elly Bertelsen.